

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسدآباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی

فرم طرح درس

عنوان کامل درس: اصول و فنون پرستاری و مامایی	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی رشته مامایی
سال تحصیلی: ۱۴۰۴-۱۴۰۵ نیمسال: اول ۱۴۰۴	پیش نیاز: ندارد.
تعداد واحد: ۲ (۵. نظری- ۵. عملی)	تعداد فراگیران: ۱۵
زمان برگزاری کلاس (روز چهارشنبه ساعت ۱۴:۰۰ تا ۱۶:۰۰):	نوع درس: تئوری ☒ عملی ☒ کارآموزی ☐
تاریخ شروع کلاس: ۱۴۰۴/۰۸/۰۷	تاریخ خاتمه کلاس: ۱۴۰۴/۰۸/۲۸
نام و نام خانوادگی مدرس: علیرضا شفیعی	پست الکترونیک مدرس: alireza.shafiei137650@gmail.com
گروه مدرسین: دکتر قاسمی (۱ واحد)	مدرس مسئول درس: علیرضا شفیعی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مبانی نظری پرستاری و مامایی، مسئولیت‌ها و نقش‌ها، روش‌های مراقبت از بیماران، اصول بهداشت دست، کنترل علائم حیاتی، انجام مراقبت‌های قبل و بعد از عمل جراحی، دارودرمانی، پانسمان، و کاربرد تکنیک‌های عملی آشنا می‌شوند. بخش عملی درس در آزمایشگاه مهارت‌ها (Skill Lab) برگزار می‌شود و فرصت تکرار و تمرین عملی مهارت‌ها مهیا می‌گردد.

گزیده‌ای از مقررات آموزشی در کلاس درس:

- دانشجوی موظف است قبل از حضور استاد در کلاس حاضر باشد.
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس درس الزامی است.
- فعالیت‌های دانشجوی در کلاس درس شامل شرکت فعال در بحث، پاسخ به سوالات و آمادگی برای یادگیری می‌باشد.
- در صورتی که غیبت دانشجوی در کلاس بیش از ۴/۱۷ ساعات جلسات شود، درس مربوطه حذف خواهد شد.
- به استناد آیین نامه مصوب جلسه ۲۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی کارنامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق لیست پیوست توسط اساتید تکمیل خواهد گردید.

هدف کلی درس:

- آشنایی با مفاهیم سلامت و بیماری، نیازهای اساسی انسان و نقش پرستار در حفظ و ارتقاء سلامت.
- فراگیری مهارت‌های مقدماتی بالینی جهت ارائه خدمات مراقبتی با رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و دستورالعمل‌های استاندارد.
- توانمندی در اجرای فرآیند پرستاری، کنترل عفونت، ثبت و گزارش‌دهی بالینی، و آموزش به بیماران.

جلسه اول – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۰۷

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
معرفی درس و تکالیف تعریف سلامتی و بیماری و نیازهای اساسی بشر آشنایی با مفاهیم درد، استرس، خواب و مرگ شناخت انواع بیمارستان ها و چارت سازمانی مهارت در ارتباط بالینی	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. سلامتی و بیماری تعریف کنند. ۲. نیازهای بشر طبق هرم نیاز مازلو را بیان کنند. ۳. بتوانند تعاریفی درستی از درد، استرس و خواب ارائه بدهند. ۴. در رابطه با ارتباط بالینی مهارت کافی داشته باشند. ۵. تکنیک‌های ارتباطی را به صورت کامل شرح بدهد. ۶. انواع بیمارستان‌ها چارت سازمانی را به صورت نمودار درختی بیان کند.	(حیطه شناختی)	سخنرانی و بحث گروهی، پرسش و پاسخ، فیلمهای آموزشی	ویدئو پروژکتور و استفاده از برنامه Microsoft PowerPoint، وایت برد و ماژیک

جلسه دوم – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۱۴

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
پذیرش، انتقال و ترخیص محیط بیمار گزارش کتبی و شفاهی کنترل عفونت و گندزدایی نشانه‌های حیاتی بهداشت پوست، مو و دهان	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. مراحل پذیرش، انتقال و ترخیص بیماران را به درستی بیان کنند. ۲. ارتباط موثر و درست در رابطه با محیط بیمار داشته باشد. ۳. اصول گزارش کتبی و شفاهی را شرح بدهد. ۴. انواع روش‌های کنترل عفونت را بیان کند. ۵. روش صحیح انجام و چک علائم حیاتی را بطور کامل بیان کند.	(حیطه شناختی)	سخنرانی و بحث گروهی، پرسش و پاسخ، فیلمهای آموزشی	ویدئو پروژکتور و استفاده از برنامه Microsoft PowerPoint، وایت برد و ماژیک

جلسه سوم – تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول مکانیک بدن تغذیه :انواع رژیم های درمانی،انواع تغذیه(TPNگاواژ) فرایند پرستاری دفع روده ای و ادراری کاربرد سرما و گرما	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱.انواع رژیم های تغذیه ای و روش های تغذیه بیماران را شرح دهد. ۲.مراقبت های روش تغذیه TPN و گاواژ را به درستی بیان کند. ۳.با استفاده از فرایند پرستاری برنامه مراقبتی برای بیمار را تدبیر کنند. ۴.کاربرد و انجام انواع دفع روده ای و ادراری را شرح دهد.	(حیطه شناختی)	سخنرانی و بحث گروهی، پرسش و پاسخ، فیلمهای آموزشی	ویدئو پروژکتور و استفاده از برنامه Microsoft PowerPoint. وایت برد و ماژیک

جلسه چهارم - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۲۸

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اکسیژن تراپی و ساکشن دارو درمانی :آشنایی با اوزان،مقیاس ها تزریقات IM.Sc.ID.IV ترانسفوزیون مراقبت قبل و بعد از عمل جراحی	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱.انواع ماسک اکسیژن و روش اکسیژن تراپی را بیان کند. ۲.مقایس اندازه گیری وزن و اندازه گیری آن را به طور صحیح شرح دهد. ۳.مراقبت قبل و بعد از عمل را به طور کامل شرح دهد. ۴.انواع تزریقات را شرح دهد. ۵.انواع و روش های تزریق فراروده خونی را بداند و بیان کند.	(حیطه شناختی)	سخنرانی و بحث گروهی، پرسش و پاسخ، فیلمهای آموزشی	ویدئو پروژکتور و استفاده از برنامه Microsoft PowerPoint. وایت برد و ماژیک

جلسه اول پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۰۵

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری مراقبت از دهان و دندان ساکشن دهان،بینی،حلق به طریق مختلف و نحوه کار با دستگاه ساکشن درست کردن تخت بسته و باز	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱.به روش صحیح مراقبت از دهان و دندان انجام دهد. ۲.به روش صحیح ساکشن دهان و بینی را انجام دهد. ۳.به روش صحیح از دستگاه ساکشن استفاده کند. ۴.به روش صحیح تخت را بسته و باز کند.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم

جلسه دوم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۲

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی

اصول و مهارت پرستاری نحوه گذاردن AIR WAY جابجایی کردن مددجو پانسمان شستشو زخم کنترل VS	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به روش صحیح air way را جاگذاری کند. ۲. به روش صحیح بیمار را جابجا کند. ۳. به روش پانسمان را انجام بدهد. ۴. کنترل VS را به نحو صحیح انجام دهد. ۵. به روش صحیح شستشوی زخم بیمار را انجام دهد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم

جلسه سوم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۹

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری بانداز کنترل تنفس دارو دادن خوراکی پوشیدن دستکش دارو دادن یا تزریق عضلانی دارو دادن وریدی کنترل O/I	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به طور صحیح بانداز را انجام دهد. ۲. به طور صحیح تعداد و عمق تنفس را بسنجد. ۳. به طور صحیح دارو های خوراکی را بدهد. ۴. به نحوه صحیح دستکش استریل را بپوشد. ۵. دارو دادن (وریدی و عضلانی) را به طور صحیح انجام بدهد. ۶. به روش صحیح i/o بیمار را چارت کند.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم

جلسه چهارم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۰۹/۲۶

عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری تست داخل جلدی گذاشتن لگن و گرفتن نمونه گذاشتن کاتتر وریدی و وصل کردن سرم و مراقبت آن و نحوه محاسبات	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به روش صحیح تست داخل جلدی دارو را انجام دهد. ۲. به روش صحیح لگن جهت نمونه را قرار دهد. ۳. به روش صحیح کاتتر وریدی را فیکس کند. ۴. به روش صحیح محاسبات قطره را انجام دهد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم

۵. روش درست وصل کرن سرم و مراقبت آن را بداند و انجام دهد.				
جلسه پنجم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری تنقیه قطره چشم و گوش بینی شستشوی مثانه شیاف گرفتن نمونه خون	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به روش صحیح تنقیه را انجام دهد. ۲. اندیکاسیون های انجام تنقیه را بیان کند. ۳. روش درست انجام قطره چشم، گوش و بینی را اجرا کند. ۴. به روش صحیح نمونه خون را بگیرد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم
جلسه ششم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۱۰				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری کنترل ادرار از نظر قند استون و پروتین وصل کردن خون و مشتقات آن و مراقبت مربوطه کمپرس سرد و خشک	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به نحو صحیح کنترل ادرار از نظر قند و پروتین را انجام دهد. ۲. به روش صحیح تزریق فراورده خون را انجام دهد. ۳. انواع فراورده خونی و مراقبت حین قبل و بعد از تزریق را بیان کند. ۴. نحوه انجام صحیح کمپرس سرد و خشک را انجام دهد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات پزشکی مربوطه لازم
جلسه هفتم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷				
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس	وسایل آموزشی
اصول و مهارت پرستاری ترخیص بیمار آموزش به مددجو مراقبت از بیمار ایزوله حمام در تخت	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. نحوه بستری و ترخیص مددجو را بیان کند. ۲. آموزشات به مددجو را طبق پروتکل انجام دهد. ۳. انواع ایزوله را بشناسد و نحوه ایزولاسیون را شرح دهد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم	با استفاده از تجهیزات واحد پراتیک و مولاژ و مانکن های موجود و تجهیزات

غذا دادن از راه دهان	۴. روش و اصول غذا دادن به مددجو را آموزش دهد. ۵. نحوه صحیح حمام در تخت را انجام دهد. ۶. به روش صحیح بیماران ایزوله کند.		پزشکی مربوطه لازم
جلسه هشتم پراتیک - تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۴			
عنوان مبحث:	اهداف رفتاری	حیطه	روش تدریس
اصول و مهارت پرستاری گواژ لاواژ تامین آسایش اکسیژن تراپی سونداژ	دانشجویان در پایان کلاس قادر باشند: ۱. به روش صحیح فیکس کردن NGT را انجام دهد. ۲. تفاوت ها را بشناسد. ۳. انواع ماسک ها و در درصد اکسیژن را بداند. ۴. به روش صحیح سونداژ را انجام دهد. ۵. آموزشات در مورد اصول تامین آسایش مددجو را بیان کند. ۶. به روش صحیح اکسیژن تراپی با انواع ماسک را انجام دهد.	(حیطه روانی - حرکتی)	در محیط اتاق پراتیک و از طریق شبیه سازی ایفای نقش و نمایش فیلم پزشکی مربوطه لازم

ارزشیابی:			
ارزشیابی: تکوینی ☐ پایانی ☒			
نمره کل: ۱۰			
حضور فعال: نمره ۱	کوئیز: ۰	تکلیف: ۱ نمره	آزمون میان ترم: ۰ نمره
نوع آزمون میان ترم: شفاهی ☐ تشریحی ☐	چند گزینه ای ☐	صحیح و غلط ☐	آزمون پایان ترم: ۸ نمره
نوع آزمون پایان ترم: شفاهی ☒ تشریحی ☐	چند گزینه ای ☒	صحیح و غلط ☐	جور کردنی ☐

منابع:

1. Fundamental Nursing Skills and Concepts, B.K. Timby. last edition
2. Potter & Perry's Fundamental of Nursing, last edition.
3. Taylor C, Lillis C, Lemone P. Fundamental of Nursing, The Art and Science of Nursing Care. Last edition.